

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет економічних наук
Кафедра економіки та підприємництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

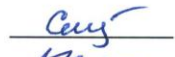

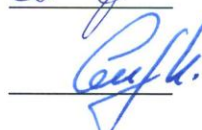

“28” 08 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРЕНІНГ- КУРС «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЗА ФАХОМ»**

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма «Економіка та управління підприємством»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Розробник	Семенчук І.М.	
Завідувач кафедри економіки та підприємництва	Кузьменко О.Б.	
Гарант освітньої програми	Кузьменко О.Б.	
В.о. декана факультету економічних наук	Філімонова О.Б.	
Директор Навчально-наукового інституту післядипломної освіти	Норд А.Л.	
Начальник НМВ	Шкірчак С.І.	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Тренінг- курс «Методологія наукових досліджень за фахом»	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	
Освітня програма	Економіка та управління підприємством	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень	
Статус дисципліни	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2020-2021	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9 семестр	13, 14, 15 триместр
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура дисципліни:	Денна форма	Заочна форма
	– семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)	14
	– годин самостійної роботи студентів	76
Відсоток аудиторного навантаження	33%	16%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	МКР	Контрольна робота
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою тренінг- курсу «**Методологія наукових досліджень за фахом**» є навчити студентів основам методології та методики наукового дослідження за профілем їх майбутньої професії.

Завдання дисципліни: ознайомлення студентів з сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у галузі наукових досліджень, у здійсненні пошуку, у доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, завдань і висновків дослідження.

Предметом тренінг-курсу є методологія наукових досліджень і методика дослідження конкретних проблем народного господарства на основі загальнонаукових і емпіричних методичних прийомів певної науки, що дає змогу досліджувати економічні і соціальні процеси у їх спорідненості, відмінності та розвитку.

Передумовами вивчення дисципліни. Вивчення курсу базується на відповідному рівні загальних знань, отриманих під час засвоєння здобувачами фундаментальних та спеціальних дисциплін, що були вивчені протягом навчання за першим (бакалаврським) рівнем підготовки спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Очікувані результати навчання:

РН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

РН 7. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

РН 8. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

РН 9. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

РН 10. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

РН 12. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь у майбутній професії: написання самостійних аналітичних записок, звітів, оглядів, службових листів та виконання інших творчих завдань для керівництва підприємства, установи

чи організації; проведення наукових досліджень, написання статей, тез доповідей, дисертацій, авторефератів під час навчання в аспірантурі чи докторантурі.

Програма тренінг-курсу розроблена на основі навчального плану підготовки магістра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», 2020 р.

У результаті вивчення дисципліни студенту необхідно **знати**:

– методологію і методи наукових досліджень, що сприяє розвитку раціонального мислення, оптимальній організації наукової творчості в умовах практичної діяльності.

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- застосовувати отримані теоретичні знання у організації науково-дослідної роботи;
- висувати гіпотез у складати план дослідження;
- вміти вести пошук, відбір та опрацювання інформацію наукових праць та інших джерел з теми дослідження, робити узагальнення і висновки;
- обґрунтувати актуальність проблеми дослідження;
- визначати мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження;
- ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень;
- оформляти результати досліджень відповідно вимог до наукових праць, надання достовірної інформації про результати досліджень;
- презентувати результати проведених власних досліджень у вигляді наукового звіту, статті, тез у наукових збірках та інше з дотриманням норм законодавства про авторське право;
- захищати власну методологічну позицію та вибір інструментів та методів дослідження.

Місце тренінг-курсу у структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахівця за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем. Тренінг-курс "Методологія наукових досліджень за фахом" є **нормативним курсом (обов'язковий компонент освітньої програми, циклу професійної підготовки) для підготовки магістрів.**

Вивчення курсу базується на відповідному рівні загальних знань, отриманих під час засвоєння здобувачами фундаментальних та спеціальних дисциплін, що були вивчені протягом навчання за першим (бакалаврським) рівнем підготовки.

Програмні компетенції

Загальні компетентності Спеціальні компетентності	ЗК 1	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	СК 2	Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.
	СК 3	Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
	СК 4	Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
	СК 5	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

3. Програма навчальної дисципліни
Денна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота	Загальний обсяг
Змістовний модуль 1. Методологія та методи наукового дослідження					
Тема 1	Структурне розуміння методології наукового дослідження		2	4	6
Тема 2	Наукова діяльність: види, форми та результати.		2	4	6
Тема 3	Етапи проведення наукового дослідження		2	4	6
Тема 4	Основи методології наукового економічного дослідження		2	4	6
Тема 5	Система інформаційних джерел економічних досліджень		2	4	6
Змістовний модуль 2. Методологія і організація наукових досліджень					
Тема 6	Вибір напрямку наукового дослідження та етапи НДР		2	4	6
Тема 7	Поняття теми дослідження та її формулювання		2	4	6
Тема 8	Визначення предмета та об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження		2	4	6
Тема 9	Пошук, накопичення та обробка наукової інформації		2	4	6
Тема 10	Проведення теоретичних досліджень		2	4	6
Тема 11	Оформлення результатів наукової роботи		2	4	6
Тема 12	Ефективність наукових досліджень		2	4	6
Тема 13	Моральна відповідальність молодого вченого.		2	4	6
Тема 14	Апробація та оприлюднення результатів наукового дослідження.		2	4	6
Тема 15	Написання тез та на всеукраїнську студентську конференція «Могілянські читання»		2	4	6
Всього за курсом		-	30	60	90

Заочна форма:

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
Тема 1	Методологія та методи наукового дослідження		2	10
Тема 2	Методологія і організація наукових досліджень		2	10
Тема 4	Ефективність наукових досліджень		2	10
Тема 5	Моральна відповідальність молодого вченого.		2	10
Тема 6	Апробація та оприлюднення результатів наукового дослідження.		2	10
Тема 7	Написання тез та на всеукраїнську студентську конференцію «Могилянські читання»		2	16
	Всього за курсом	-	14	76

3. Зміст тренінг-курсу
Денна форма навчання

План групових занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Методологія та методи наукового дослідження

Тема 1. Структурне розуміння методології наукового дослідження

1. Питання для обговорення

1. Наведіть визначення "методологія науки", охарактеризуйте її ціль, функції та роль.
2. Охарактеризуйте види методології.
3. Охарактеризуйте форми результатів теоретичного дослідження.
4. Охарактеризуйте суть та поняття наукового дослідження.
5. Назвіть основні етапи розвитку науки XIX ст. охарактеризуйте їх особливості.
6. Назвіть мету, завдання науки, ознаки та структурні елементи.
7. Охарактеризуйте зміст науки та її основні та другорядні функції.
8. Охарактеризуйте сутність класифікації наук та її роль.
9. Охарактеризуйте сутність групи наукових знань.

2. Виконання тестового завдання

Тема 2. Наукова діяльність: види, форми та результати.

1. Питання для обговорення

1. Розкрийте зміст поняття "наукова діяльність".
2. Охарактеризуйте форми наукової діяльності.
3. Розкрийте зміст видів наукової діяльності.

4. Дайте визначення поняттям "наукова робота", "науковий результат", "науково-технічний результат".
  5. Охарактеризуйте сутність науково-дослідницької діяльності студентів та її основні завдання.
  6. Охарактеризуйте напрями науково-дослідницької діяльності студентів.
  7. Поясніть сутність науково-дослідницької діяльності студентів у межах навчального процесу.
  8. Поясніть сутність науково-дослідницької діяльності студентів у поза навчальним процесом.
  9. Назвіть види наукової продукції.
- 2. Виконання тестового завдання**

Тема 3. Етапи проведення наукового дослідження

1. Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте наукове дослідження як процес.
2. Назвіть мету наукового дослідження.
3. Охарактеризуйте структурні елементи наукового дослідження.
4. Охарактеризуйте основні стадії науково-дослідного процесу студентів.
5. Охарактеризуйте головні етапи наукового дослідження.
6. Назвіть особливості вибору теми наукового дослідження
7. Поясніть сутність наукової проблеми.
8. Охарактеризуйте елементи наукової новизни.
9. Охарактеризуйте основні порушення у наукових дослідженнях.

2. Виконання тестового завдання

Тема 4. Основи методології наукового економічного дослідження

1. Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте поняття методології та методики дослідження.
2. Обґрунтуйте сутність поняття "метод" в загальному та вузькому значенні.
3. Охарактеризуйте класифікацію методів наукового пізнання.
4. Обґрунтуйте сутність поняття "діалектика" та її принципи.
5. Охарактеризуйте загальнонаукові методи дослідження.
6. Охарактеризуйте спеціальні методи дослідження.
7. Поясніть сутність методів аналізу та синтезу.
8. Поясніть сутність методів індукції, дедукції, аналогії
9. Охарактеризуйте методи теоретичного дослідження.
10. Поясніть сутність гіпотетичного методу.

2. Виконання тестового завдання

Тема 5. Система інформаційних джерел економічних досліджень

1. Питання для обговорення

1. Обґрунтуйте сутність понять "інформація", "наукова інформація". Назвіть види інформації, функції інформації.
2. Охарактеризуйте види джерел інформації.
3. Поясніть сутність змісту інформаційного забезпечення.
4. Поясніть особливості економічної інформації.

5. Охарактеризуйте сутність бібліографічного пошуку інформації.
  6. Поясніть яка інформаційно-пошукова мова бібліотечно-бібліографічного типу передбачає подання буквено-цифрових індексів і побудована за десятичним принципом?
  7. Основні вимоги до оформлення переліку літературних джерел.
- 2. Виконання тестового завдання**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Методологія і організація наукових досліджень

Тема 6. Вибір напрямку наукового дослідження та етапи НДР

1. Питання для обговорення

1. Наукова проблема
2. Типи проблем: інформаційні, аналогові та гіпотетичні.
3. Етапи формулювання проблеми

2. Виконання практичної ситуації.

Тема 7. Поняття теми дослідження та її формулювання

1. Питання для обговорення

1. Поняття теми дослідження
2. Теоретичні, методологічні та організаційні теми дослідження.
3. Процес формування теми дослідження
4. Головні критерії актуальності теми

2. Виконання практичної ситуації

Тема 8. Визначення предмета та об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження

1. Питання для обговорення

1. Об'єкт пізнання
2. Предмет пізнання
3. Співвідношення об'єкта та предмета дослідження
4. Формування мети дослідження.
5. Завдання дослідження

2. Виконання практичної ситуації

Тема 9. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації

1. Питання для обговорення

1. Наукова інформація
2. Види інформації: природничонаукова; техніко-технологічна; економічна; соціально-політична.
3. Класифікація економічної інформації
4. Види джерел інформації
5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень
6. Пошук необхідної інформації. Пошук інформації в бібліотеці
7. Комп'ютерні технології пошуку інформації
8. Порядок обробки та групування інформації

9.Способи фіксації інформації: анотація; резюме; тези; стаття; реферат; цитата; конспект; покажчики

2. Виконання практичної ситуації

Тема 10. Проведення теоретичних досліджень

1. Питання для обговорення

1. Форми теоретичного дослідження : закон, теорія, наукова гіпотеза
2. Процедури теоретичного дослідження
3. Методи теоретичних досліджень: аналізу та синтезу, індукції і дедукції, сходження від абстрактного до конкретного, ідеалізації та формалізації, системний підхід.
4. Використання математичних методів у дослідженнях

2. Виконання практичної ситуації

Тема 11. Оформлення результатів наукової роботи

1. Питання для обговорення

1. Методичні прийоми викладення наукових матеріалів
2. Основні композиційні елементи наукової роботи: вступ, основну частину, висновки та пропозиції; бібліографічний список використаних джерел; додатки.
3. Мова та стиль наукової роботи
4. Особливості наукового стилю

2. Виконання практичної ситуації

Тема 12. Ефективність наукових досліджень

1. Питання для обговорення

1. Результат НДР як досягнення наукового, науково-технічного, економічного, фінансово-економічного, соціального та екологічного ефектів
2. Критеріями ефективності наукових досліджень
3. Ефективність роботи науково-дослідної групи
4. Три види економічного ефекту: попередній, очікуваний та фактичний

2. Виконання практичної ситуації

Тема 13. Моральна відповідальність молодого вченого.

1. Питання для обговорення

1. Наукова етика
2. Авторське право
3. Кодекс академічної доброчесності та її сутність.
4. Порушеннями у наукових дослідженнях вважаються
5. Основні права та відповідальність наукових працівників

2. Виконання практичної ситуації

Тема 14. Апробація та оприлюднення результатів наукового дослідження.

1. Питання для обговорення

1. Основні формами апробації наукових досліджень
  2. Основні формами оприлюднення результатів наукових досліджень
  3. Експериментальне впровадження
  4. Рівні впровадження результатів наукових досліджень
  5. Стадії впровадження наукових досліджень у практику роботи підприємств: дослідно-виробничого впровадження та серійного впровадження (впровадження досягнень науки, нової техніки, нової технології).
- 2. Виконання практичної ситуації**

Тема 15. Написання тез та на всеукраїнську студентську конференція «Могилянські читання»

1. Питання для обговорення

1. Визначення типу і структури тез (розглянуто у наступному питанні цієї теми).
2. Визначення планованого наукового результату або висновку.
3. Обрання теми тез доповіді.

2. Виконання практичної ситуації

Заочна форма навчання

План групових занять

Тема 1. Методологія та методи наукового дослідження

1. Питання для обговорення

1. Структурне розуміння методології наукового дослідження
2. Категорії, принципи, теорії, парадигми наукового дослідження
3. Зміст та структура процесу наукового дослідження
4. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження
5. Формування результатів наукового дослідження

2. Виконання тестового завдання

Тема 2. Методологія і організація наукових досліджень

1. Питання для обговорення

1. Вибір напрямку наукового дослідження та етапи НДР
2. Визначення предмета та об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження
3. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації
4. Проведення теоретичних досліджень
5. Оформлення результатів наукової роботи

2. Виконання практичної ситуації

Тема 2. Ефективність наукових досліджень

1. Питання для обговорення

1. Результат НДР як досягнення наукового, науково-технічного, економічного, фінансово-економічного, соціального та екологічного ефектів
2. Критеріями ефективності наукових досліджень

3. Ефективність роботи науково-дослідної групи
  4. Три види економічного ефекту: попередній, очікуваний та фактичний
- 2. Виконання практичної ситуації**

Тема 3. Моральна відповідальність молодого вченого.

1. Питання для обговорення

6. Наукова етика
7. Авторське право
8. Кодекс академічної доброчесності та її сутність.
9. Порушеннями у наукових дослідженнях вважаються
10. Основні права та відповідальність наукових працівників

2. Виконання практичної ситуації

Тема 4. Апробація та оприлюднення результатів наукового дослідження.

1. Питання для обговорення

6. Основні формами апробації наукових досліджень
7. Основні формами оприлюднення результатів наукових досліджень
8. Експериментальне впровадження
9. Рівні впровадження результатів наукових досліджень
10. Стадії впровадження наукових досліджень у практику роботи підприємств: дослідно-виробничого впровадження та серійного впровадження (впровадження досягнень науки, нової техніки, нової технології).

2. Виконання практичної ситуації

Забезпечення освітнього процесу

Вимагає використання мультимедійного забезпечення, зокрема, проектора на практичних заняттях (з окремих тем), wi-fi та програмного забезпечення як то Word, Excel, PowerPoint.

4. Самостійна робота
КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
Денна форма навчання

з тренінг- курсу «Методологія наукового дослідження за фахом»
кількість годин СРС згідно з навчальним планом 60 ГОДИН

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем ефективного функціонування підприємства та його структурних підрозділів.

Форми самостійної роботи (за змістовими)	Години	Форма звіту
---	--------	-------------

модулями)		
ЗМ 1		
Самостійне вивчення теми: Структурне розуміння методології наукового дослідження	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Наукова діяльність: види, форми та результати.	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Етапи проведення наукового дослідження	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Основи методології наукового економічного дослідження	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Система інформаційних джерел економічних досліджень	2	Вирішення тестових завдань
Написання тез на Всеукраїнську студентську конференцію «Могилянські читання»	10	Програмка тез
Разом ЗМ 1	20	
ЗМ 2		
Вибір напрямку/теми дипломної магістерської роботи. Визначення підприємств та галузі дослідження дипломної магістерської роботи	1	Письмова заява на обрання напрямку дослідження
Збір необхідної інформації, вивчення та аналіз літературних та періодичних джерел з обраної тематики	4	В друкованому вигляді список джерел
Складання проекту змісту дипломної магістерської роботи	4	В друкованому вигляді
Визначення логічної структури параграфів основної частини дипломної магістерської роботи:		
Параграф 1.1.	7	В друкованому вигляді 1.1.
Параграф 2.1.	7	В друкованому вигляді 2.1.
Параграф 3.1.	7	В друкованому вигляді 2.2.
Параграф 4.1	9	
Визначення логічної структури висновку до першого розділу (теоретичної частини)		В друкованому вигляді висновок до першого розділу (теоретичної частини) дипломної магістерської

дипломної магістерської роботи		роботи
Перевірка виконаного наукового дослідження в системі «АНТИПЛАГІАТ»	1	Надати роздрукований Print Screen результатів в системі «АНТИПЛАГІАТ»
Разом ЗМ 2	40	
РАЗОМ	60	

Заочна форма навчання

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1		
Самостійне вивчення теми: Структурне розуміння методології наукового дослідження	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Наукова діяльність: види, форми та результати.	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Етапи проведення наукового дослідження	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Основи методології наукового економічного дослідження	2	Вирішення тестових завдань
Самостійне вивчення теми: Система інформаційних джерел економічних досліджень	2	Вирішення тестових завдань
Написання тез на Всеукраїнську студентську конференцію «Могилянські читання»	20	Тези
Разом ЗМ 1	30	
ЗМ 2		
Вибір напрямку/теми дипломної магістерської роботи. Визначення підприємств та галузі дослідження дипломної магістерської роботи	1	Письмова заява на обрання напрямку дослідження
Збір необхідної інформації, вивчення та аналіз літературних та періодичних джерел з обраної тематики	4	В друкованому вигляді список джерел
Складання проекту змісту дипломної магістерської роботи	4	В друкованому вигляді

Визначення логічної структури параграфів основної частини дипломної магістерської роботи:		
Параграф 1.1.	9	В друкованому вигляді 1.1.
Параграф 2.1.	9	В друкованому вигляді 2.1.
Параграф 3.1.	9	В друкованому вигляді 2.2.
Параграф 4.1	9	
Визначення логічної структури висновку до першого розділу (теоретичної частини) дипломної магістерської роботи		В друкованому вигляді висновок до першого розділу (теоретичної частини) дипломної магістерської роботи
Перевірка виконаного наукового дослідження в системі «АНТИПЛАГІАТ»	1	Надати роздрукований Print Screen результатів в системі «АНТИПЛАГІАТ»
Разом ЗМ 2	46	
РАЗОМ	76	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Методологія та методи наукового дослідження

Тести до теми 1.

Із запропонованих відповідей оберіть правильну.

1. Вироблення нових знань відбувається за наступною схемою:

- а) дослідження – парадокс – парадигма;
- б) парадигма – дослідження – нова парадигма;
- в) парадигма – парадокс – нова парадигма.

2. Учення про правила мислення в процесі створення теорії науки називають:

- а) методологією;
- б) парадигмою;
- в) методами дослідження.

3. Методика – це:

- а) засоби і методи отримання, дослідження і роботи з певною інформацією;
- б) сукупність прийомів дослідження, що включає техніку і різноманітні операції з фактичним матеріалом;
- в) сукупність засобів вивчення нового матеріалу.

4. Методологія НЕ включає таку функцію:

- а) уможливує введення нової інформації до фонду теорії науки;
- б) виступає інструментом виконання завдань наукового дослідження;
- в) визначає шляхи досягнення певної науково-дослідної мети.

5. Одним із фундаментальних принципів методології, що відображає взаємозумовлений і суперечливий розвиток явищ дійсності є принцип:

- а) генетичний;
  - б) діалектики;
  - в) історичний.
- 6. Принцип детермінізму – це:**
- а) об'єктивна причинна зумовленість явищ;
  - б) вивчення явища в його розвитку;
  - в) вивчення явища відповідно до змін зовнішнього середовища.
- 7. До загальнонаукових принципів методологічного дослідження належить:**
- а) принцип цілісності;
  - б) принцип взаємозв'язку;
  - в) системний.
- 8. Термінологічний принцип дослідження передбачає:**
- а) комплексне дослідження великих і складних об'єктів, дослідженні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин;
  - б) дослідження виникнення, формування і розвиток процесів і подій у хронологічній послідовності з метою виявлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків, закономірностей та суперечностей;
  - в) вивчення історії понять і термінів, що їх позначають, з'ясування або уточнення змісту та обсягу понять, установлення їх взаємозв'язку та ієрархії, їх місце у понятійному апараті теорії, на якій ґрунтується дослідження.
- 9. Відносно новим фундаментальним методом пізнання, що полягає у вивченні процесів самоорганізації та становлення нових упорядкованих структур, є:**
- а) синергетичний;
  - б) інформаційний;
  - в) системно-генетичний.
- 10. Конкретнонаукова методологія – це:**
- а) система методологічних і методичних принципів і прийомів, операцій і форм побудови наукового знання;
  - б) сукупність ідей або специфічних методів певної науки, які є базою для розв'язання конкретної дослідницької проблеми; це наукові концепції, на які спирається певний дослідник;
  - в) вищий рівень методології науки, що визначає загальну стратегію принципів пізнання особливостей явищ, процесів, сфер діяльності.

Тести до теми 2.

Із запропонованих відповідей оберіть правильну.

- 1. У процесі міркування, використовуючи деякій термін, вживати його в одному і тому самому смислі, розуміти під ним щось визначне значе використовувати принцип:**
- а) непротиріччя;
  - б) тотожності;

- в) виключення третього;
  - г) достатньої підстави.
- 2. Який принцип вимагає, щоб всяке твердження було певною мірою обґрунтовано і підтвержено?**
- а) непротиріччя;
  - б) тотожності;
  - в) виключення третього;
  - г) достатньої підстави.
- 3. Істотне, необхідне, стійке співвідношення, що повторюється, між явищами в природі, суспільстві і мислені – це:**
- а) принцип;
  - б) характерність;
  - в) природній процес;
  - г) закон.
- 4. Якими змінами характеризується методологічні дослідження у другій половині 20 ст?**
- а) занепад;
  - б) швидке зростання;
  - в) диференціація;
  - г) зміни не характерні.
- 5. До трьох основних класів концепції науки не належить:**
- а) логіко-методологічна;
  - б) історична;
  - в) соціально-культурнодетермінації;
  - г) науково-пізнавальна.
- 6. Кому з вчених належить важлива для методології розробка вчення о категоріїх як організуючої форми пізнання, їх деалектик?**
- а) Платону;
  - б) Сократу;
  - в) Арістотелю;
  - г) Декарту.
- 7. Кому з вчених належить направлення проти схоластики про індуктивний емпіричний підхід до явищ природи?**
- а) Бекону;
  - б) Декарту;
  - в) Галілею;
  - г) Лейбніцу.
- 8. Разом з Беконем основоположником індуктивного методує:**
- а) Ньютон;
  - б) Локк;
  - в) Галілей;
  - г) Декарт.
- 9. Припущене судження про закономірний зв'язок явищ – це:**
- а) закон;
  - б) гіпотеза;
  - в) аксіома;

г) принцип.

10. Вчення про діалектичну філософію належать:

- а) Пуанкаре;
- б) Больцману;
- в) Гегелю;
- г) Ріккертю.

Тести до теми 3.

Із запропонованих відповідей оберіть правильну.

11. Наукове завдання, що належить до конкретної галузі – це:

- а) наукова тема;
- б) наукова проблема;
- в) наукове питання.

12. На якому етапі наукового дослідження має місце формулювання гіпотези:

- а) на першому – вибір теми або проблеми дослідження;
- б) на четвертому – зведення результатів дослідження;
- в) на другому – уточнення проблеми і складання програми дослідження.

13. Яким логічним операціям відповідають правила Декарта:

- а) визначення, аналіз, синтез і нумерація;
- б) гіпотеза, експеримент, висновок;
- в) дедукція, вивчення історії, прогнозування.

4. Сфера наукових досліджень наукового колективу, спрямованих на вирішення значних завдань у певній галузі науки – це:

- а) проблемні питання;
- б) науковий напрям;
- в) вирішення завдань.

5. Тема – це:

а) наукове завдання, що належить до конкретної галузі наукового дослідження;

- б) поставлена проблема, що є добре відомою для людей;
- в) шлях вирішення заявленої проблеми.

1. Основою експерименту є:

- а) гіпотеза;
- б) науково поставлений дослід;
- в) прогноз.

2. Наукове видання, що вичерпно і всебічно досліджує певну проблему – це:

- а) монографія;
- б) підручник;
- в) докторська робота.

3. До неперіодичних видань належать:

- а) газети;
- б) серійні видання;
- в) тематичні збірники.

4. Реферат – це:

а) доповідь на певну тему, що передбачає огляд відповідних літературних та інших джерел;

б) вид наукової публікації, який описує дослідження чи групу досліджень, пов'язаних однією темою, та виконана її науковими авторами.;

в) вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, що виконується студентами вищих або середніх-спеціальних навчальних закладів протягом семестру з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань.

5. Середній обсяг дипломної роботи:

а) 40-50 сторінок;

б) 60-80 сторінок;

в) 110-120 сторінок.

Тести до теми 4.

Із запропонованих відповідей оберіть правильну.

1. Цілеспрямованим процесом пізнання, який здійснюється з метою викриття закономірностей зміни об'єктів в залежності від певних умов місця і часу їх функціонування для подальшого використання у практичній діяльності це:

а) наукове пізнання;

б) наукове дослідження;

в) науково-дослідницька праця;

г) наукова структура.

2. Метою наукового дослідження є

а) всебічне вивчення об'єкту;

б) достовірне вивчення об'єкту;

в) отримання та впровадження в практику корисних для людей результатів;

г) усі відповіді вірні .

3. Поділ на групи за певними ознаками з метою вивчення та наукового узагальнення у науковому дослідженні це:

а) поділ об'єктів;

б) побудова об'єктів;

в) структура об'єктів;

г) класифікація об'єктів.

4. За якою класифікацією наукові дослідження поділяються на теоретичні, теоретико-експериментальними та експериментальними?

а) в залежності від сфери використання;

б) в залежності від методів дослідження;

в) за видам зв'язку з суспільним виробництвом;

г) в залежності від джерел фінансування.

5. За якою класифікацією наукові дослідження поділяються на держбюджетні, госпдоговірні та нефінансові?

а) в залежності від сфери використання;

б) в залежності від методів дослідження;

в) за видам зв'язку з суспільним виробництвом;

г) в залежності від джерел фінансування.

6. За якою класифікацією наукові дослідження поділяються на довгострокові та короткострокові?

а) в залежності від сфери використання;

б) в залежності від методів дослідження;

в) за тривалістю розробки;

г) в залежності від джерел фінансування.

7. За якою класифікацією наукові дослідження поділяються на комплексні та диференційовані?

а) за складом якості об'єкту;

б) в залежності від методів дослідження;

в) за тривалістю розробки;

г) в залежності від джерел фінансування.

8. Якої класифікації наукових досліджень не існує?

а) за складом якості об'єкту;

б) в залежності від методів дослідження;

в) за теоретико-експериментальним визначенням об'єкту;

г) в залежності від джерел фінансування.

9. На якому принципі базується наукова праця

а) творчий підхід;

б) динамічність;

в) самоорганізація;

г) усі відповіді вірні.

10. Під інтелектом наукового працівника розуміють:

а) захопленість працею;

б) незадоволеність досягнутим;

в) готовність до самопожертви, заради науки ;

г) усі відповіді вірні.

6. Питання до заліку

1. Які основні продукти отримує наука? Що включає «система наукових знань».
2. Відтворіть історичний шлях створення наукової теорії.
3. Назвіть основні етапи еволюції науки та дайте їм характеристику.
4. Охарактеризуйте загальні методи наукового дослідження.
5. Які інформацію варто виносити до ілюстративних матеріалів на захисті магістерської роботи.
6. За якими ознаками класифікуються наукові дослідження?
7. Які пізнавальні завдання вирішуються у процесі наукового дослідження?
8. Які основні критерії враховуються при виборі теми наукового дослідження?
9. Визначить основні розділи та їх зміст при підготовці техніко-економічного обґрунтування теми.

10. Визначте розбіжності між теоретичними, теоретико-експериментальними та експериментальними дослідженнями.
11. Визначить форми науково-дослідної роботи.
12. Як відбувається процес планування НДР?
13. Які методи використовуються при проведенні наукових досліджень?
14. Дайте визначення поняттям: «аналіз», «синтез», «індукція», «дедукція», «аналогія», «моделювання», «абстрагування», «конкретизація», «системний аналіз».
15. Чим відрізняються загальнонаукові методи досліджень від емпіричних?
16. Які спеціальні методи використовуються у наукових дослідженнях?
17. Висловіть основні вимоги до гіпотези.
18. Які стадії проходить процес розвитку гіпотези?
19. Визначить етапи розвитку аксіоматизації знань.
20. Які види соціологічного дослідження Ви знаєте? Дайте їм характеристику.
21. Які дії передують проведенню соціологічного дослідження?
22. Чим відрізняються фотографія робочого часу працівника від фотографії виробничого процесу?
23. З яких складових формується національна система науково-технічної інформації?
24. Охарактеризуйте спеціальні методи наукового дослідження.
25. Наведіть класифікацію інформаційного забезпечення наукових досліджень.
26. Які основні положення визначає Закон України «Про науково-технічну інформацію»?
27. Чим відрізняються статистична і масова інформація.
28. «Мозкова атака» – що це таке?
29. Які складові включає науково-дослідний процес?
30. Що таке інтелект наукового працівника? Від чого залежить його рівень?
31. Перелічіть основні види документів та дайте їм коротку характеристику.
32. Наведіть основні положення наукової організації праці науковців.
33. Які фактори повинні враховуватися при організації робочого місця дослідника?
34. Перелічіть обладнання робочого місця науковця.
35. Які види ефективності науково-дослідних робіт Ви знаєте? Дайте їм визначення.
36. Що таке попередня, очікувана та фактична економічна ефективність?
37. За якою формулою розраховується коефіцієнт економічної ефективності НДР?
38. Визначте резерви підвищення ефективності науково-дослідних робіт.
39. Яка організація в Україні офіційно засвідчує наукову кваліфікацію?
40. Охарактеризуйте структуру організації освіти і науки в Україні?

41. Охарактеризуйте .
42. Визначте чим відрізняються наукові ступені від наукових звань.
43. Окресліть напрями міжнародної співпраці у галузі науки.
44. Як оцінюється теоретична та практична цінність теми дослідження, здійснюваність її виконання та можливість впровадження?
45. Визначить загальні вимоги до науково-дослідної роботи.
46. Охарактеризуйте структуру звіту з науково-дослідної роботи.
47. Які відомості містить реферат звіту з науково-дослідної роботи?
48. Охарактеризуйте загальні вимоги щодо оформлення звіту з НДР.
49. Охарактеризуйте послідовність складання переліку використаних джерел інформації.
50. Які вимоги висуваються до наукової доповіді?
51. До яких видів видань належать навчальні посібники та підручники?
52. До яких видів видань належать монографії та наукові статті?
53. Рецензія та її зміст.
54. Як називається система (програма) виявлення неправомірних запозичень із відкритих джерел в мережі Інтернет та інших джерел?
55. Охарактеризуйте метрологічне забезпечення експериментальних досліджень.
56. Яким чином слід обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження?
57. Пояснити відмінність між об'єктом і предметом наукового дослідження.
58. У чому полягає наукова новизна і практична цінність одержаних результатів наукової роботи?
59. Охарактеризуйте сутність методів графічної обробки результатів вимірювання.
60. Що таке параметр оптимізації і які критерії його вибору?

Практичні ситуації до заліку

Завдання № 1

Запропонуйте перелік етичних норм, яких, на Ваш погляд, слід дотримуватися науковцю при здійсненні наукових досліджень.

Завдання № 2

З метою організації проведення наукового дослідження (студентської наукової роботи) змодельуйте науковий напрям дослідження.

Завдання № 3

Назвіть особливості процесу організації науково-дослідної роботи. Охарактеризуйте кожен із стадій даного процесу.

Завдання № 4

Схематично зобразити модель наукової комунікації, пояснити її особливості.

Завдання № 5

Поясніть як підбрати індекс УДК для Вашої наукової статті.

Завдання № 6

Дайте характеристику правилам оформлення переліку літератури у наукових публікаціях.

Завдання № 7

Наведіть об'єкт та предмет Вашого наукового дослідження.

Поясніть взаємозв'язок та взаємозалежність об'єкта і предмета наукового дослідження.

Завдання № 8

Наведіть мету та систему завдань Вашого наукового дослідження.

Вкажіть на взаємозв'язок мети і системи завдань наукового дослідження.

Завдання № 9

Поясніть які елементи бібліографічного опису книг належать до факультативних?

Завдання № 10

Змоделюйте процедуру вибору та конкретизації теми вашого наукового дослідження.

Завдання № 11

Змоделюйте підготовчий етап організації та проведення Вашого наукового дослідження.

Завдання № 12

Вкажіть основні вимоги та принципи формування бібліографії по темі вашого наукового дослідження.

Завдання № 13

Охарактеризуйте основні структурні частини магістерської роботи, а також основні вимоги до їх змісту.

Завдання № 14

Вкажіть на особливості опрацювання науково-монографічної літератури, нормативно-методичних та періодичних видань по проблематиці Вашого наукового дослідження.

Завдання № 15

Охарактеризуйте наукова значущість виконаної Вами наукової роботи.

Завдання № 16

Охарактеризуйте методи збору, обробки і зберігання фактичних та статистичних матеріалів у процесі Вашого наукового дослідження.

Завдання № 17

Охарактеризуйте правила та принципи роботи з систематичними та алфавітними каталогами.

Завдання № 18

Охарактеризуйте особливості використання електронних пошукових мереж та електронних каталогів у процесі Вашого наукового дослідження.

Завдання № 19

Охарактеризуйте основні структурні елементи Вашої наукової роботи, вкажіть вимоги до їх змісту та оформлення.

Завдання № 20

Вкажіть основні вимоги та принципи формування і оформлення списку використаних джерел у процесі виконання Вашої наукового дослідження.

Завдання № 21

Охарактеризуйте основні етапи захисту, а також вимоги до оформлення супровідних документів, що передбачаються процедурою захисту результатів наукового дослідження.

Завдання № 22

Охарактеризуйте методику оцінки ефективності Вашого наукового дослідження на прикладі дипломної роботи.

Завдання №23

Обґрунтуйте економічний ефект Вашої дипломної роботи.

Завдання №24

Обґрунтуйте соціальний ефект Вашої дипломної роботи.

Завдання №25

Назвіть основні критерії ефективності Вашого наукового дослідження

Завдання №26

Охарактеризуйте переваги й недоліки табличного і графічного методів наукового дослідження у Вашій роботі.

Завдання №27

Поясніть як Ви надавали висновки до таблиць в своїй науковій праці?

Завдання №28

Охарактеризуйте джерела інформації для аналітичного розділу Вашого наукового дослідження.

Завдання №29

Охарактеризуйте кількість показників, які Ви розраховували і представили в аналітичному розділі наукової праці.

Завдання №30

Охарактеризуйте структурні елементи вступу до Вашої дипломної роботи

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній ступінь: магістр

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Семестр: 9

Навчальна дисципліна: тренінг-курс «Методологія наукового дослідження за фахом»

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Охарактеризуйте сутність академічної доброчесності.
2. Дайте означення категорій "фундаментальні та прикладні науки".
3. **Практична ситуація**

Затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва

Протокол № ___ від „___” _____ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Екзаменатор _____
(підпис)

Кузьменко О.Б.
(прізвище та ініціали)

Семенчук І.М.
(прізвище та ініціали)

Контрольна робота
з тренінг-курс «Методологія наукового дослідження за фахом»

Варіант № 0

1. Поясніть чим відрізняються теоретичні методи досліджень від емпіричних?
2. Охарактеризуйте вимоги до використання цитат?
3. Особливості логічного та хронологічного підходів під час проведення теоретичних досліджень.
- 4. Практична ситуація**

Затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва

Протокол № ___ від „___” _____ ____ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Екзаменатор _____
(підпис)

Кузьменко О.Б.
(прізвище та ініціали)

Семенчук І.М.
(прізвище та ініціали)

Методи та форми навчання та викладення дисципліни

Основними **формами навчання** є практичні та групові заняття, які передбачають оволодіння системою практичних професійних умінь та навичок з тренінг курсу та передбачають оволодіння студентами основам методології та методики наукового дослідження за профілем їх майбутньої професії.

Основними **методами навчання** є словесний метод, такий як пояснення та практичний метод, що передбачає розв'язання практичних ситуацій, виконання тестів.

Програмні результати навчання ОП	Методи навчання	Форми оцінювання
РН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності	Практичне заняття, самостійна робота	Тест, практичні ситуації, підготовка тез на всеукраїнську студентську конференцію "Могилянські читання 2020",
РН 7. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.	Практичне заняття, самостійна робота	Тест, практичні ситуації, підготовка тез на всеукраїнську студентську конференцію "Могилянські читання 2020"
РН 8. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.	Практичне заняття, самостійна робота	Тест, практичні ситуації, підготовка тез на всеукраїнську студентську конференцію "Могилянські читання 2020"
РН 9. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків	Практичне заняття, самостійна робота	Тест, практичні ситуації, підготовка тез на всеукраїнську студентську конференцію "Могилянські читання 2020"
РН 10. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур	Практичне заняття, самостійна робота	Тест, практичні ситуації, підготовка тез на всеукраїнську студентську конференцію "Могилянські читання 2020"

Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення

- Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);
- Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;
- OS: Windows, Android, iOS;
- Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge;
- Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet;
- Система електронного навчання Moodle 3.9

Методи контролю

Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих практичних занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни «»» передбачена така форма звітності, як залік. Протягом семестру студент може набрати 70 балів. На заліку – максимально 30 балів. Для допуску до заліку студент повинен набрати за результатами поточного контролю не менше 30 балів. Підсумковий контроль проводиться в письмовій формі.

Поточний контроль денна форма навчання

Поточний контроль для отримання 70 балів складається:

- практичні заняття – max – 51 бал;
- СРС – 19 балів

Під час семінарських занять застосовуються такі засоби контролю як: усне опитування з питань поставлених у плані семінарських занять, самостійної роботи, а також за допомогою письмових теоретичних тестів.

Критерії оцінювання знань під час поточного контролю, денна форма навчання

При розрахунку підсумкової оцінки успішності студента з навчальної дисципліни слід вважати, що кожний вид поточної роботи студента має різну питому вагу у формуванні його знань з навчальної дисципліни. З урахуванням вагомості кожного виду поточної роботи студента успішність його навчання з навчальної дисципліни у підсумку оцінюється у відповідних балах.

Завдання які підлягають оцінюванню	Максимальна оцінка одиниці контролю	Форма звіту
ЗМ 1		
Структурне розуміння методології дослідження наукового	2	Тестові завдання в системі Moodle
Наукова діяльність: види, форми та результати	2	Тестові завдання в системі Moodle
Етапи проведення наукового дослідження	2	Тестові завдання в системі Moodle

Основи методології наукового економічного дослідження	2	Тестові завдання в системі Moodle
Система інформаційних джерел економічних досліджень	2	Тестові завдання в системі Moodle
Написання тез на Всеукраїнську студентську конференція «Могилянські читання». Участь в конференції.	10	Наявності програми тез на Всеукраїнську студентську конференція «Могилянські читання»
Разом ЗМ 1	20 балів	
ЗМ 2		
Вибір напрямку/теми дипломної магістерської роботи. Визначення підприємств та галузі дослідження дипломної магістерської роботи	1	Заява на обрання напрямку дослідження в системі Moodle
Збір необхідної інформації, вивчення та аналіз літературних та періодичних джерел з обраної тематики	2	Список використаних джерел в системі Moodle
Написання проекту-вступу до дипломної магістерської роботи: обґрунтування актуальності теми дослідження, огляд літератури	4	в системі Moodle
Визначення предмета та об'єкта дослідження, мети і завдання дослідження.		в системі Moodle
Визначення методів дослідження	2	в системі Moodle
Складання проекту змісту дипломної магістерської роботи	2	Проект змісту дипломної магістерської роботи в системі Moodle
Написання параграфів основної частини дипломної магістерської роботи:		
Параграф 1.1.	7	1.1. в системі Moodle
Параграф 2.1.	7	2.1. в системі Moodle
Параграф 3.1.	7	3.1. в системі Moodle
Параграф 4.1.	9	4.1. в системі Moodle
Написання висновку до першого розділу (до параграфу 1.1. теоретичної частини) дипломної	2	Висновок до першого розділу (теоретичної частини) дипломної магістерської роботи

магістерської роботи		в системі Moodle
Перевірка виконаного наукового дослідження в системі «АНТИПЛАГІАТ»	1	Надати фото Print Screen результатів в системі «АНТИПЛАГІАТ» перевірки виконаних робіт з дипломної магістерської роботи в системі Moodle
Написання проекту-вступу до дипломної магістерської роботи зі всіма структурними елементами	3	Вступ дипломної магістерської роботи в системі Moodle
Усний контроль знань	3	Оцінювання в журналі викладача
Разом ЗМ 2	50	
РАЗОМ	70	

Критерії оцінки групових занять
В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому сучасні наукові праці. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом з наукового дослідження. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольної роботи заочної форми навчання

Граничний термін подання контрольної роботи на кафедру економіки та підприємництва - за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії. Як виняток, допускається прийняття до перевірки робіт перед початком сесії за дозволом «Навчально-наукового інституту післядипломної освіти» з врахуванням поважних причин, підтверджених документально.

Домашня контрольна робота оцінюється із 25 балів.

№ пп	Критерії оцінювання контрольної роботи	Бали контрольної роботи
1.	Оформлення контрольної роботи відповідає вимогам до написання контрольних робіт	3
2.	Своєчасна реєстрація контрольної роботи	2
3.	В контрольній роботі логічна послідовність і науковий стиль викладу, без ознак плагіату розкрив теоретичне питання;	5
4.	Викладення теоретичної частини контрольної роботи відповідає вимогам: (глибина, всебічність і повнота викладення теоретичного матеріалу, показані дискусійні питання тощо)	3
5.	Практична частина контрольної роботи відповідає вимогам: (табличний та ілюстративний матеріал або його аналіз, використані дані за останні роки, наведені дані пов'язані зі змістом тексту, аналіз поданого практичного матеріалу або його динаміка тощо)	3
6.	Проблемна частина контрольної роботи відповідає вимогам: (виявлена проблема по даній темі, визначені шляхи вирішення проблем, зазначено шляхів вдосконалення, присутня власна точка зору чи її аргументація тощо)	3
7.	Висновки відповідають вимогам: (мають зв'язок з результатами дослідження, підведені підсумки по всіх висвітлених питаннях, визначені шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми тощо)	3
8.	Список літературних джерел відповідає вимогам: (правильно оформлений, присутня законодавча та інформаційна бази, сучасна періодична література тощо).	3
	РАЗОМ	25

Підсумкова оцінка формується за загальною балів.

Після перевірки та рецензування контрольної роботи викладачем кафедри економіки підприємства виводиться оцінка за виконання та оформлення контрольної роботи за 100-бальною шкалою.

Контроль за виконанням завдань для самостійної роботи (денна, заочна форма навчання)

Оцінка самостійної роботи здійснюється на підставі належним чином оформлених і вчасно поданих викладачеві письмових матеріалів в системі Moodle ЧНУ ім. Петра Могили.

Виконання самостійної роботи студентом — 19 балів:

1. Підготовка до практичних (семінарських) занять (8 занять) оцінюється в 1 бал за заняття та 0 балів за відсутності підготовки до практичних занять;

2. Самостійне опрацювання додаткової літературних джерел

1 бали – Аналітичний огляд наукових публікацій;

0 балів – Публіцистичний огляд публікацій;

1 бал - Подано розвиток власної думки, наведено доречний і переконливий аргумент (доказ, підстава для обґрунтування, підтвердження висловленої тези), який пов'язує есе з практичними прикладами;

0 балів - Не наведено жодного аргументу для обґрунтування тези або наведений аргумент не є доречним;

1 бал - Висловлювання демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу).

0 балів - Помітне відхилення від обговорюваної теми, є порушення логічності, цілісності, послідовності. Робота не структурована за абзацами.

1 бал - Висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів.

0 балів - Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловлюванні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами. За несамостійну роботу і використання недозволених джерел (списування) студент отримує 0 балів.

3. Тези наукового дослідження :

1 бал - Системність і лаконічність викладення матеріалу.

1 бал - Подано розвиток власної думки, наведено доречний і переконливий аргумент (доказ, підстава для обґрунтування, підтвердження висловленої тези), який пов'язує тезу з прикладами.

1 бал - Висловлювання демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу).

4. Підготовка до заліку:

4 бали за підготовку до заліку.

Підсумкова оцінка формується за загальною кількістю набраних балів.

Критерії оцінювання знань під час заліку

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Основним завданням заліку є перевірка розуміння студентами програмного матеріалу тренінг-курсу в цілому, розуміння логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатність творчо використовувати отриманні знання.

Оцінювання знань студента під час заліку здійснюється за 30-бальною шкалою, прийнятою ЧНУ ім. Петра Могили.

Завдання в білеті	1	2	3
Оцінювання відповіді в балах	10	10	10

Студенти отримують білет з трьох питань за які можна набрати максимально 30 балів. 30 виставляється таким чином:

Кожне з трьох завдань екзаменаційного білету оцінюється за шкалою: «10» балів.

Повна відповідь на три питання, яка оцінюється у «8-10» балів, повинна відповідати таким вимогам:

- 1) розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- 2) повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій;
- 3) виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;
- 4) здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення; знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів основних представників;
- 5) уміння користуватись методами наукового аналізу явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- 6) демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- 7) використання актуальних фактичних та статистичних даних при відповіді на питання;
- 8) знання необхідних визначень під час розкриття питань, які того потребують;
- 9) знання шляхів вирішенні проблем в товарознавстві, які ставляться у конкретному питанні;
- 10) засвоєння основної та додаткової літератури.

Відповідь на питання оцінюється в «6-7» балів, якщо:

- 1) не розкрито хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання);
- 2) при розкритті змісту питання зроблені незначні помилки.

Відповідь на питання оцінюється в «3-5» балів, якщо

- 1) при розкритті змісту питання зроблені значні помилки, але в цілому правильно зазначених теоретичні аспекти, що спотворює логіку висновків під час відповіді на конкретне питання.

Відповідь на питання оцінюється в «2-1» балів, якщо:

1) висновки, зроблені під час відповіді, не є правильними. Твердження, зазначені у відповіді, не аргументовані;

2) характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає залік, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді, тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

Після відповідей на завдання проводиться підсумування балів за кожним з питань білета.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результатами поточного контролю (за умови, що студент набрав не менше 30 балів) та за виконання завдань, винесених в білетах на заліку.

Переведення даних за 100-бальною шкалою оцінювання під час складання заліку проводиться за національною та ECTS шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи., практики)	ПМК, залік, атестація
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
1-34	F		

• «задовільно» (D/E) – студент в основному опанував теоретичні знання, орієнтується в змісті модуля, але непереконливо формулює свою позицію, плутано викладає думки, помиляється щодо формулювання основних понять, допускає багато мовних помилок (залежно від кількості помилок і неточностей виставляється D або E);

• «незадовільно» (FX) – студент не опанував навчальний матеріал модуля, не знає наукових фактів, не орієнтується в першоджерелах і рекомендованій літературі, демонструє відсутність наукового мислення, пише безграмотно.

7. Список використаних джерел

1. Основи наукових досліджень: методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни / уклад.: О.Г. Терешкін, Т.М. Брикова; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків: ХДУХТ, 2018. – 66 с.

2. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2017. – 272с
3. Методологія та організація наукових досліджень: опорний конспект лекцій / уклад.: О.Г. Шидакова-Каменюка, З.І. Кучерук, Г.В. Степанькова; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків: ХДУХТ, 2017. – 56 с.
4. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
5. Данильян О. Г. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2017. – 448 с
6. Швець Ф.Д. Методологія і організація наукових досліджень.. Навчальний посібник. - Рівне : НУВГП, 2016.-151 с.
7. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності „Облік і оподаткування”. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 174 с.

Додаткова література

1. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій [Текст] : розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» // Бюлетень ВАК України. – 2011. – № 9/10. – С. 2-10.
2. Введення в дію нового стандарту з бібліографічного опису ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Основні відмінності від ГОСТ 7.1.—84 : Нові правила бібліографічного опису / Державна наукова установа „Книжкова палата України”. - Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>.
3. Основи наукових досліджень в економіці: збірник завдань для практичних занять для студентів економічних спеціальностей / уклад.: І.В. Руденко, Н.М. Гаркуша; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків: ФОП Іванченко І.С., 2018. – 52 с
4. Методологія наукових досліджень в економіці: конспект лекцій для здобувачів III освітньо-наукового рівня «доктор філософії» за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад.: М.В. Чорна, О.В. Михайлова; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків: ХДУХТ, 2019. – 67 с.
5. Основи наукових досліджень в економіці: мультимедійне супроводження дисципліни для студентів економічних спеціальностей / уклад.: Н.М. Гаркуша, І.В. Руденко; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків: ХДУХТ, 2018. – 118 с.
6. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 07 - управління та адміністрування) : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін.; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. - Луцьк : Вежа-Друк, 2018. - 220 с.
7. Євчук Л. А. Методологія наукових досліджень : [навчальний посіб-ник для самостійного вивчення дисципліни для студентів економічних

спеціальностей] / Л. А. Євчук. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 144 с.

Інформаційні ресурси

1. Система Moodle ЧНУ ім. Петра Могили
<https://moodle3.chmnu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: НБУВ,. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua – Назва з екрана.
3. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: [політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НПБ України]. – Електронні дані (803 438 записів). – Київ: Нац. парлам. б-ка України,. – Режим доступу: catalogue.nplu.org . – Назва з екрана.
4. Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).